

NOVA SAMOUPRAVA

Izhaja vsakega 15. v mesecu.
Naročnina do konca leta 1928
20 Din.
Številka pošto-čkovnega urada
Ljubljana 12.592.

Glasilo gospodarstva, prosvete in politike.

Uredništvo in upravništvo
Kočevje št. 18. - Telefon št. 5
Oglasi: mali beseda 2 Din, sicer
po dogovoru.
V uredniškem delu vrstica 10 Din.

Vsebina: Naslednik Nikole Pašića — izvoljen soglasno. — Iz NRS. — Tedenske vesti. — Slovenci in Narodna Radikalna Stranka. — Inserati.

Naslednik Nikole Pašića — izvoljen soglasno.

(K zgodovinsko važni seji Gl. Odbora NRS.)

Beograd, 27. septembra 1928.

Snoči ob pol 10. uri se je v veliki dvorani Zemaljske banke v Beogradu zaključila tridnevna seja Glavnega Odbora Narodne Radikalne Stranke Srbov, Hrvatov in Slovencev in sicer ob navzočnosti vseh delegatov iz cele države. Zaključila se je s **soglasno izvolitvijo Ace Stanojevića**, najintimnejšega prijatelja in sodelavca Nikole Pašića, za šefa Stranke. S tem so vse druge kombinacije o direktoriju itd. padle, a na čelu stranke stoji zopet ena glava, en mož, ki vživa neomejeno zaupanje cele stranke.

To dejstvo je izza smrti Nikole Pašića brezdvomno najvažnejši dogodek v naši notranji politiki. Ta dogodek v zvezi z neovrgljivim dejstvom, da stojijo radikalni volilci **enodušno za Glavnim odborom**, ki je sestavljen izključno le iz zaupnikov volilcev in njih organizacij, dokazuje, da je največja in do pred kratkim še vodilna državna stranka, to je NRS, našla zopet svoj cilj in svojo pravo pot ter da zavzame v najkrajšem času zopet svojo vodilno vlogo v državi, ki jo je vsled bolezni in smrti Nikole Pašića v zadnjih letih izgubila. Poročila in debate, ki so se vršile v tridnevni seji Glavnega odbora iz vseh državnih področij po izaslanjih radikalnih volilcev, pa dokazujejo, da si je veliki zbor ljudskih zaupnikov NRS, ki funkcionira kot vrhovno vodstvo stranke pod firmo Glavnega odbora svest visokih nalog, ki pritičejo veliki vsedržavni vodilni stranki in da ima tudi odločno voljo, da pristopi k izvrševanju teh nalog.

V zavesti svoje moči in popolnega zaupanja radikalnih volilcev je sprejel Glavni odbor kot plod svojih posvetovanj resolucijo, s katero obsoja dosedanja narodno brezcilni in škodljivi režim ter daje obenem Hrvatom bel listič z vabilom, da naj čimprej zapišejo nanj svoje želje.

In na to se še čaka.

S.

Iz NRS.

V zadnji številki napovedana seja Glavnega Odbora NRS se je vršila skozi tri dni, to je v dneh 24., 25. in 26. septembra v Beogradu. Prišli so delegati iz vseh volilnih okrožij cele države. Seji sta izmenoma predsedovala podpredsednika stranke gg. Aca Stanojević in Marko Trifković. Iz Slovenije so prišli vsi trije delegati: Dr. Ažman za ljubljansko mestno volilno okrožje, dr. Sajovic iz Kočevja za volilno okrožje Ljubljana-Novo mesto in industrijalec Tavčar iz Maribora za mariborsko volilno okrožje. Razen tega je prišel še dr. Niko Zupanič, ki je obenem z delegatom dr. Ažmanom zastopal Ljubljano.

Potek seje in poročil volilskih odposlancev, kot so delegati iz vse države, je pokazal, da **stojijo radikalne volilne mase neomejeno za Glavnim Odborom**, to je vrhovnim vodstvom stranke. Vukičevićanstvo je napravilo v posameznih okrožjih s svojim destruktivnim in nediscipliniranim delovanjem sicer škodo, ki jo je plačala stranka dne 11. septembra 1927 z izgubo 30 poslancev, dne 20. junija 1928 pa država v skupščini s težkim moralnim porazom in takorekoč z **državno krizo**, toda **jedro stranke je ostalo nedotaknjeno**. Potek in rezultat seje je dokazal, da je to jedro **zdravo** in sposobno za vršitev velikih državnih nalog, ki jih že stavlja sedanjost na stranko in ki bodo še večje in težje v bližnji bodočnosti. Vukičevićem je s svojim naivnim primitivizmom temeljito doigral in gre le še za **formo**, ki naj omogoči, da se ne pripeti javnim interesom še večja škoda.

K poročilu o **politični situaciji** sta se oglašila k besedi delegata dr. Sajovic in dr. Tavčar ter podala izčrpno poročilo iz svojih okrožij. Tozadevni govor dr. Sajovica prinašamo v današnji številki. K tej točki se je oglašil k besedi tudi dr. Zupanič iz Ljubljane, ki je zlasti ostro nastopil proti govoricam o amputaciji. Dr. Sajovic je bil zaeno z Markom Trifkovićem, Nikolo Uzumovićem in dr. Ilićem poslan od seje v politični odbor z naročilom, da sestavijo politično resolucijo. V odbor za spremembo statuta je bil poslan delegat Tavčar, v programatični odsek dr. Niko Zupanič, dočim je šel dr. Ažman v odsek za pregled računov »Samouprave« in »Radikalskega Doma«, ki bo te dni dovršen in se nato svečano otvori.

O rezultatu dela v posameznih odsekih poročamo v prihodnji številki. Vse se je pa v plenumu sprejelo **soglasno**. V splošnem je disciplinirani in politično dozoreli nastop pooblaščenih najvišjih reprezentantov in voditeljev Narodne Radikalne Stranke Srbov, Hrvatov in Slovencev javnost prijetno presenetil. Zlasti zlati most, ki ga je Glavni Odbor s to sejo postavil do Hrvatov, je našel odobravanje v celi javnosti.

Splošna pozornost je pa veljala tudi slovenskim trem delegatom, ki so svojo nalogo, kar se mora priznati, zlasti tudi z ozirom na Hrvate, častno rešili.

Tedenske vesti.

Osebna vest. Prestavljen je iz Kočevja v prosvetno ministrstvo v Beograd kot referent za slovenske srednješolske stvari gospod prof. Ivan Sivec, profesor na državni realni gimnaziji v Kočevju. Gospodu profesorju, ki se je očitno težko poslovil od globoko spoštuječih ga učencev, kolegov in številnih prijateljev, želimo veliko uspeha tudi na tem novem častnem mestu.

Krasno »Veliko kavarno« je odprl v Kočevju na Trgu Kralja Petra Osvoboditelja g. Makso Muculini ter jo je opremil z vsem modernim komfortom. Opozorjamo na današnji inserat. Ta kavarna je odlična pridobitev za Kočevje.

»Dijaški dom v Kočevju« si je ogledal profesor medicinske fakultete v Beogradu gosp. dr. Ksenofon Šahović v informacijske svrhe. Gospod profesor se je enako interesiral za način ekonomije kot pedagogije na zavodu ter se je izrazil o organizaciji in funkcioniranju zavoda nad vse pohvalno. Gospod prof. dr. Šahović je odličen član

uprave Kraljevega Akademskega doma v Beogradu.

Cercle français v Kočevju ima svoj redni redni občni zbor v ponedeljek dne 5. novembra 1928 ob osmi uri zvečer v hotelu »Trst«, soba na levo. Vsi ljubitelji francoskega jezika dobrodošli. — Odbor.

Slovenci in Narodna Radikalna Stranka.

(Govor delegata dr. Ivana Sajovica na seji glavnega odbora dne 26. septembra 1928 v Beogradu. Govoril je slovensko.)

»Gospodje delegati! Prihajam iz najzaprtejšega dela naše države ter Vam prinašam iskrene bratske pozdrave iz lepe in zelene naše Slovenije, od naših slovenskih radikalov. (Klici: Živeli Slovenci, živeli slovenski radikali!) Ne trdil bi resnice, ko bi trdil, da nas je slovenskih radikalov bogzna kako veliko, toda trdim pa lahko eno: **količkor nas je, mi smo z vami s srcem in dušo**, (Klici: »In to je glavno.«)

Gospodje! Že ponovno se je čulo vprašanje iz vrst naših nasprotnikov, kaj da mi Slovenci prav za prav hočemo in iščemo v NRS, ki da je srbska stranka. Tem vprašalcem bodi danes iz te tribune odgovor: Mi slovenski radikali ne presojamo javnega življenja v svoji nacionalni državi iz ozkih pokrajinskih ali plemenskih vidikov, pač pa iz **vsedržavnega** gledišča. Izhajajoč iz tega vidika, vidimo, da pokrajinsko, plemensko ali versko partizanstvo **državni ideji škoduje**, ker se hoče uveljaviti in izživeti na **enostransko lokalno idejo v škodo celote**. V tej smeri deluje to **partizanstvo destruktivno in negativno**, ker ubija smisel za korist državne celokupnosti. Mi pa želimo in hočemo v enotni državi enotno, jako in homogeno **vsedržavno** stranko kot krepko in zavedno **nositeljico državne ideje in ljudskih potrebščin**, stranko, ki naj obsega celokupno našo domovino brez razlike vere, plemena in pokrajine, stranko, ki naj bo **nositeljica na znotraj zdravih prosvetnih, gospodarskih in socialnih idej**, na zunaj pa ona nevidna in neizčrpna **jeklena rezerva**, iz katere naj zajema naša država moralno in idejno svojo oporo v društvu drugih narodov in držav.

Tako po njeni preteklosti, po njenih delih kakor tudi po svetlih tradicijah in programu vidimo mi narodni Slovenci v Narodni Radikalni Stranki Srbov, Hrvatov in Slovencev **tako stranko**. (Živijo-klici, ploskanje.) In zato smo njeni člani. Da je temu tako, je pokazala preteklost: pod vodstvom NRS se je ustvarila ta država, pod vodstvom velikega Nikole Pašića (»Slava mu!«) se je v letih 1920 do 1925 jako lepo urejevala. Ko pa je začela vsled bolezni in smrti Velikega Vodje pobojevati stranka, je **jela pobojevati tudi država** in to pobojevanje **trpi že leta**. Imamo vtis, da je tako NRS in s tem tudi država **izgubila svojo vodilno idejo**. Tako se ne more več **dalje**. (Klici: »Tako je!«) To uvidevajo danes še celo naši strankarski nasprotniki, od katerih si marsikdo kot patrijot želi ureditev **razmer v naši stranki**, zlasti v **vrhovih stranke**, da najde stranka zopet svojo vodilno idejo,

ki je to državo ustvarila in ki bo imela samo tako dolgo pravico do obstanka, dokler bo to ideja gojila, čuvala in negovala. Vesti pa, ki jih včeraj in danes poslušamo tukaj od starih nacionalnih borcev iz Kumanovega, Metohije, Plevlje, Južne Srbije, Bosne in Vojvodine, te vesti pa svedočijo, da se tista vodilna ideja, ki je to državo ustvarila, ne samo ne čuva, ampak da se jo tepta v blato in zaničuje. Gospoda, nacionalna ideja je bilo ono, ki je dalo pobudo Sv. Savi, da je med nemško-rimsko poplavo na eni, a bizantinsko na drugi strani ustvaril v sredi trdno avtonomno in nacionalno srbsko narodno cerkev, ki je bila podlaga slavi starega srbskega carstva pod devetimi domačimi kralji in ki je ohranila in rešila Srbstvo izpod turške jarma ter ustvarila samostojno Srbijo, iz nje pa današnje državo. Ne izgubimo, gospoda, nikdar iz vida, da je predvsem nacionalna ideja ona, kar nas vse druži, ker ona je odraz skupne naše zavesti, naše narodnosti, izvora in krvi in da je baš ta nacionalna ideja prisilila naše sovražnike, da so nam morali priznati nacionalno državo. Jasno je torej, katera je državna in temeljna ideja. Zgodovina nas uči, da so propadle vse one države, ki so izgubile svojo vodilno idejo, to je ono idejo, ki jih je ustvarila in jim obenem v konkurenci življenja zajamčevala obstoj. In bodimo si na jasnem, gospoda moja, da zgodovina tudi z našo državo ne ho delila izjeme. Strašne vesti, ki prihajajo iz Kumanovega, iz Južne Srbije, iz Bosne in Vojvodine in ki pravijo soglasno, da se sistematično vrivajo na vodilna in važna državna mesta protinacionalni elementi, katerih prvo stremljenje gre za tem, da stare nacionalne borce, te žive preostanke mrtvih junakov, ki so to državo stvarali s svojimi kostmi in svojo krvjo, da te žive svedoke in čuvare junaške naše dobe uničijo in jih po možnosti razglase še za — veleizdajalce, te strašne vesti nam svedočijo, gospoda, da je naša državna uprava zašla na silno nevarno pot, da je izgubila kompas, in da je temeljit preokret na odločilnih mestih nujno, nujno potreben. Toda ne samo Južna Srbija, Bosna, Vojvodina, tudi Slovenija svedoči o tem. Tudi v Sloveniji se že skozi več let sistematično organizuje antinacionalne elemente od avstrijske do italijanske meje ter se jim daje v roko politično moč v izrazito in dobro prevladujočo škodo nacionalnih ljudi, katere se sistematično odriva. O tem svedočijo ne samo predvojna nemškutarska štajerska gnezda, ampak zlasti tudi Kočevje, kjer Veliki župan ljubljanski nalašč in namenoma, pa tudi protizakonito protežira protinacionalne elemente, o čemer svedočijo občinske volitve v Kočevju. Ako je Vojvodina v tem oziru druga Južna Srbija, potem morem reči, da je Slovenija tretja, pri čemer se sklicujem zlasti na razmere v narodno mešanem kočevskem okraju, ki leži povrhu še v bližini italijanske meje.

Kam taka politika v nacionalni državi vodi, je jasno. Z veseljem priznavamo sicer tujerodcem to, kar jim gre, toda te države pa sigurno nismo ustvarili z namenom, da bi nam vladali ali nas še celo preganjali tujci.

In še nekaj nam leži na srcu: Hrvatli. Usoda je postavila nas Slovence v gornjo savsko dolino, vas Srbe na ustje Save, a v sredi leže Hrvatje. Vsi ležimo torej v eni dolini, ob eni reki. Združila nas je narava sama. Razdružitev Srbov, Hrvatov in Slovencev bi torej bila protinaravna. Baš vsled tega geografskega položaja pa je jasno, da bi bila zla usoda Hrvatov tudi zla usoda Slovencev. Mi Slovenci smo torej na pravilni rešitvi

bratskega spora močno, da ne rečem eksistencno interesirani. In iz tega vidika naj mi bo kot Slovincu dovoljeno reči: naj se reši ta spor čimprej in čim bolj bratsko. Srb Pribičević, ki je v tem sporu vodilna osebnost, bo nasproti prehudim levičarjem lahko poslužil kot zdrav korektiv.

V prepričanju, da bodo ob prihodnjem našem zborovanju že ugodno rešena gotova danes še odprta partijska in državna vprašanja in da bo njih pravilna rešitev omogočila nam Slovincem, da tudi v Klubu poslancev NRS delamo z vami ramo ob rami za dobrobit cele države, odobrujem kot delegat ljubljansko-novomeškega volilnega okrožja v celem obsegu politično poročilo ožjega odbora in se mu pridružujem! (Ploskanje.)

Tkalke in tkalce se sprejme v delo takoj.

Predstaviti se je pri
„Kočevje“ tekst. ind. dr. z o. z., Kočevje.

Izdajatelj in urednik: Ferdo Jonke, Kočevje.
Tiskarna „Slovenija“ v Ljubljani, Wolfova ul. 1.
Predstavniki za tiskarno: Alb. Kolman v Ljubljani.

Velika kavarna Kočevje. Otvoritev.

Naznanjam cenj. občinstvu, da otvorim

6. oktobra t. l. v hiši št. 147 — Trg Kralja Petra Osvoboditelja
prvovrstno, moderno urejeno **kavarno** s sledečim sporedom:

Ob 12. uri opoldan otvoritev. Od 20. ure naprej Jazz-koncert.

Moja dolgoletna praksa v prvovrstnih podjetjih, moja uporaba na kraljevem dvoru itd. Vam garantirajo za absolutno dobro postrežbo.

Prvovrstne pijače in jedi! - Bilard, karte, šah na razpolago. - Bogata izbira dnevnikov in ilustriranih listov!

Za splošen obisk prosi s spoštovanjem **Maks Mucolini.**

DIJAŠKI DOM Kočevje.

Največji srednješolski tovrstni internat Jugoslavije.

Sprejema le dijake, ki so vpisani na Državni realni gimnaziji v Kočevju.
Pod vodstvom aktivnih srednješolskih profesorjev.

Celoletna kompletna oskrbnina Din 6750.—.

Lastna ekonomija, — Lastni vrtovi. — Igrišča. — Sport. — Radio. — Strogo razdeljen čas za zabavo in učenje.

Zahtevajte brezplačen prospekt. ★ Telefon št. 12.

Zobni atelje BORIS BAN, Kočevje

vis à vis župne cerkve, hiša tvrdke PETER PETSCHKE

izvršuje solidno in zanesljivo vsa v zobotehnično stroko spadajoča dela.
Vsak delavnik od 8. do 12. in od 2. in 5. ure, ob nedeljah od 8. do 12. ure.

Zlate, srebrne, porcelanaste in cementne plombe, zlate mostičke in krone,
umetno zobovje, čiščenje zob, pritrjevanje, obnova.

CENE IN DELO BREZ KONKURENCE!

5% Mestna hranilnica v Kočevju

Uradni prostori so v Gradu Trg Kralja
Petra Osvoboditelja.

Uradni dnevi vsak dan od 8. do 11. ure dopoldne
in ob sejnih od 8. do 12. ure dopoldne.

Stanje vlog dne 31. dec. 1927:
Din 17.171.669:18

Obrestna mera za hranilne vloge (brez
odbitka rentnega davka 5%.

Obrestna mera za hipoteke 8%.

Obrestna mera za menice 12%.